

INFORMATÍVNA SPRÁVA

o vyhľadávani a potierani nelegálnej práce za rok 2022

Číslo úlohy: 22 403

Správu vypracoval: Ing. Lukáš Pavel – inšpektor práce

Správu schválil: Ing. Alena Hudáková – riaditeľka inšpektorátu práce

Rozdeľovník:

1 x Národný inšpektorát práce Košice

1 x Inšpektorát práce Prešov

1. Úvod

Inšpekcia práce v oblasti dozoru nad dodržiavaním právnych predpisov, ktoré upravujú zákaz nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania podľa ustanovenia § 2 ods.1 písm. a) bod 4 zákona č.125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č.82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákona č.125/2006 Z. z.) pokračovala v nastúpenom trende z roka 2021.

Dňom 01.10.2013 vznikli a začali na jednotlivých inšpektorátoch práce pôsobiť útvary kontroly nelegálneho zamestnávania, ktoré sa po zmene organizačnej štruktúry dňa 09.10.2017 zmenili na oddelenia kontroly nelegálneho zamestnávania. Tieto špecializované tímy inšpektorov práce vykonávali inšpekciu práce účelovo zameranú na kontrolu dodržiavania zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania.

Dňom 01.08.2020 boli zmenou organizačnej štruktúry inšpektorátov práce zrušené oddelenia kontroly nelegálneho zamestnávania, pričom inšpektori práce pôsobiaci na týchto oddeleniach boli priradení na oddelenia pracovnoprávných vzťahov, kde aj naďalej vykonávali prevažne kontrolu dodržiavania zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania.

Inšpekcia práce aj v roku 2022 kladla hlavný dôraz na prevenciu a elimináciu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania ako nežiaduceho javu vyskytujúceho sa na trhu práce. Zneužívanie pracovnej sily z radov nezamestnaných, uchádzačov o zamestnanie, mladých ľudí, či dôchodcov, alebo cudzincov, neodvádzanie odvodov na sociálne poistenie a neodvádzanie daní. V roku 2021 sa situácia zmenila aj dôvodom situácie na Ukrajine a s tým spojeným aj príchodom štátnych občanov tejto krajiny. Slovensko prijalo utečencov pred vojnou odchádzajúcich na územie našej krajiny. Po žiadosti štátnych občanov Ukrajiny boli na území Slovenskej republiky vydané Cudzineckou políciou potvrdenia o udelení tolerovaného pobytu na území Slovenskej republiky. S tým spojené aj zamestnávanie týchto tzv. odídencov, bolo z pohľadu zamestnávateľov na území Slovenskej republiky ľahšie, keďže po udelení tolerovaného pobytu na nich pri zamestnávaní platili rovnaké pravidlá ako pre občana Slovenskej republiky, a to založenie pracovnoprávneho vzťahu a prihlásenia do registra starobného dôchodkového sporenia.

2. Kontrolná činnosť a zistenia Inšpektorátu práce Prešov

2.1 Počty výkonov v dozorovanej oblasti dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania

TABUĽKA č.1 - Počty výkonov v dozorovanej oblasti nelegálneho zamestnávania za rok 2021 v porovnaní s obdobím rokov 2018 - 2022.

Kontrolované obdobie	Počet výkonov KNZ	% nárast počtu výkonov	Kód výkonu				
			A	B	E	F	J
rok 2018	3089	+ 41,96 %	1846	1155	86	0	1
rok 2019	2706	- 12,4 %	2073	588	44	0	1
rok 2020	1611	- 22,4 %	1473	24	24	1	5
rok 2021	1981	+ 22,97 %	1495	439	47	0	0
rok 2022	1548	- 21,86 %	1287	215	45	1	0

Informačný systém ochrany práce (ďalej len ISOP) zaznamenal v sledovanom období od 01.01.2022 do 31.12.2022 celkom 1548 výkonov v dozorovanej oblasti dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania.

V členení podľa kódu výkonov z celkového počtu 1548 výkonov v kontrolovanej oblasti dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania bolo realizovaných 1287 výkonov v rámci plánu úloh inšpektorátu práce na rok 2022, 215 výkonov v rámci mimoriadnych úloh inšpektorátu práce, 45 výkonov bolo realizovaných v rámci šetrenia podaní podaných na výkon dozoru voči právnickým a fyzickým osobám v oblasti nelegálneho zamestnávania, 1 výkon bol realizovaný v rámci následnej previerky a žiadny výkon nebol realizovaný v rámci vyšetrovania udalostí. V grafe je zaznamenaný nárast, resp. pokles výkonov za jednotlivé roky 2018 až 2022.

TABUĽKA č.2 - Počty výkonov v dozorovanej oblasti dodržiavania zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania za rok 2021 podľa jednotlivých oddelení inšpekcie práce

Oddelenia inšpekcie práce	Počet výkonov KNZ
Oddelenie BOZP	458
Oddelenie PPV	1090
SPOLU	1548

V hodnotenom období od 01.01.2022 do 31.12.2022 väčšiu časť výkonov zaznamenalo oddelenie pracovnoprávných vzťahov, ktorého súčasťou boli 3 inšpektori práce a v druhej polovici roka len dvaja inšpektori práce, ktorí mimo iného naďalej vykonávali aj kontrolu dodržiavania zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania.

TABUĽKA č.3 – Doručenie podnetov v oblasti dodržiavania zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania za rok 2021 v členení aj na jednotlivé oddelenia

útvary a oddelenia inšpekcie práce	Počet podnetov KNZ
Oddelenie BOZP	8
Oddelenie PPV	37
SPOLU	45

Inšpektorát práce Prešov bolo v roku 2022 riešených 45 podnetov, obsahom ktorých bolo okrem iného aj namietané porušovanie zákazu nelegálnej práce alebo nelegálneho zamestnávania.

2.2 Počty kontrolovaných subjektov v dozorovanej oblasti dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania

TABUĽKA č.4 - Prehľad počtu kontrolovaných subjektov a počtu výkonov od roku 2018

Kontrolované obdobie	Počet kontrolovaných subjektov	Počet výkonov
rok 2018	2682	3089
rok 2019	2419	2706
rok 2020	1451	1611
rok 2021	1837	1981
rok 2022	1410	1548

ISOP zaznamenal v sledovanom období od 01.01.2022 do 31.12.2022 vykonanie inšpekcie práce v dozorovanej oblasti dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania v celkovo 1410 subjektoch. V prípade rozdielu 138 výkonov viac oproti počtu kontrolovaných subjektov je potrebné poznamenať, že inšpekcia práce v sledovanom období roku 2022 bola vykonaná opakovane u viacerých zamestnávateľov (rovnaké IČO), pričom sa mohlo jednať o tie isté, alebo aj o rozdielne prevádzky v územnej pôsobnosti Inšpektorátu práce Prešov a v rámci mimoriadnych úloh mimo územnej pôsobnosti Inšpektorátu práce Prešov.

TABUĽKA č.5 - Prehľad počtu subjektov, v ktorých bolo zistené porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania a počtu nelegálne zamestnaných osôb od roku 2018

Kontrolované obdobie	Počet subjektov NZ	Počet osôb NZ
rok 2018	62	128
rok 2019	60	106
rok 2020	42	94
rok 2021	43	72
rok 2022	60	140

TABUĽKA č.6 - rozdelenie a špecifikácia zistených nedostatkov v oblasti dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania za rok 2022

Predpis	Číslo	§ / čl.	Odsek	Spolu za r.2021
zákon uvedený v zbierke zákonov	82/05	2	2a	91
	82/05	2	2b	49
	82/05	2	2c	0
	82/05	2	3	0
SPOLU				140

Pri výkone inšpekcie práce v roku 2022 bolo zistené nelegálne zamestnávanie v prípade 140 fyzických osôb v 60 zamestnávateľských a podnikateľských subjektoch. To je v porovnaní s rokom 2021 o 17 subjektov a až o 68 fyzických osôb viac.

Z toho v prípade 49 fyzických osôb bol zistený uzatvorený pracovnoprávny vzťah na základe pracovnej zmluvy alebo dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, ale zamestnávateľ si nesplnil povinnosť podľa osobitného predpisu voči Sociálnej poisťovni včas alebo vôbec. V prípade 91 fyzických osôb nebol zo strany zamestnávateľa alebo fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom uzatvorený žiadny pracovnoprávny vzťah pri výkone závislej práce. V prípade rozporu v zmysle ustanovenia § 2 ods. 2c a ods. 3 zákona č. 82/2005 Z. z., t.j. porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania v prípade výkonu práce štátneho príslušníka tretej krajiny, kde neboli splnené podmienky na jeho zamestnávanie podľa osobitného predpisu, neboli v sledovanom období zistené žiadne nedostatky.

Všetky zistené nedostatky v oblasti porušenia zákazu nelegálneho zamestnávania boli kvalifikované ako závažné nedostatky.

TABULKA č.7 – počet kontrolovaných subjektov a osôb v roku 2022

Kontrolované obdobie	Počet kontrolovaných subjektov	Počet kontrolovaných osôb
rok 2022	1548	3477

TABULKA č.8 – Prehľad počtu nelegálne zamestnaných osôb v roku 2022 a ich rozdelenie (z rodového hľadiska, osobitne mladiství a cudzinci)

Kontrolované osoby spolu	Nelegálne zamestnávaní muži	Nelegálne zamestnávané ženy	Nelegálne zamestnávaní mladiství	Nelegálne zamestnávaní cudzinci
3477	102	36	0	2

Z celkového počtu 140 nelegálne zamestnávaných fyzických osôb bolo v roku 2022 nelegálne zamestnávaných 102 mužov, 36 žien, 2 cudzinci (jedna fyzická osoba štátnej príslušnosti Poľskej a jedna fyzická osoba štátnej príslušnosti Českej) a žiadny mladistvý.

TABULKA č.9 – rozdelenie zistených nedostatkov v oblasti nelegálneho zamestnávania v roku 2022 podľa jednotlivých oddelení odboru inšpekcie práce

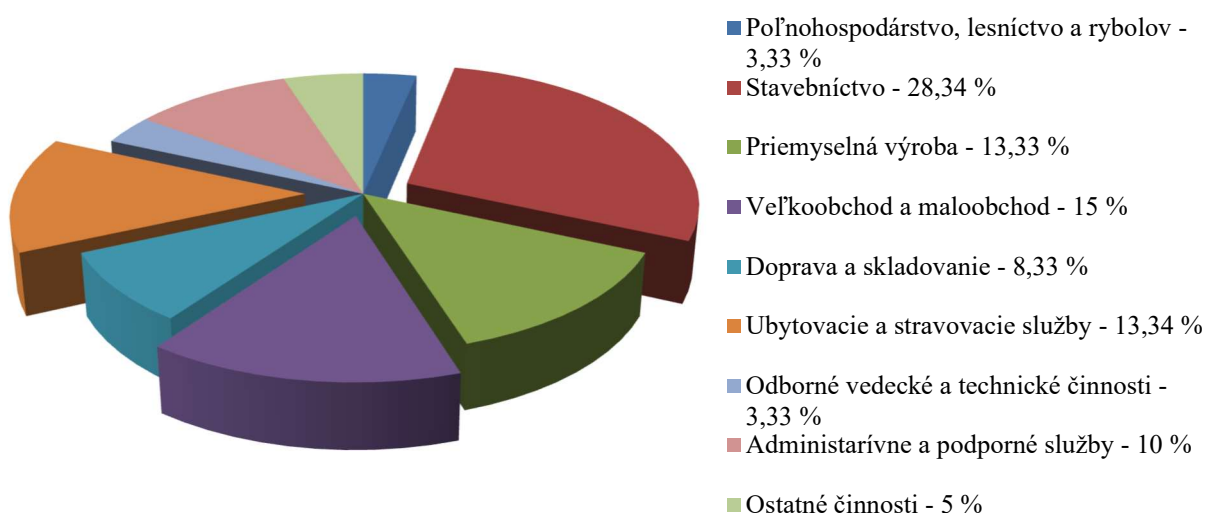
oddelenia inšpekcie práce	Počet výkonov	Počet subjektov, v ktorých bolo zistené NZ	Počet nedostatkov
Oddelenie BOZP	458	7	10
Oddelenie PPV	1090	53	141
SPOLU	1548	60	151

Z celkového počtu nedostatkov 151 je 11 nedostatkov, kde boli zistené 4 porušenia povinnosti ustanovenia § 16 ods. 2 písm. a) zákona č.125/2006 Z. z. a zistené po jednom porušení povinnosti ustanovení § 5 ods. 14 zákona č. 311/2001 Z. z., § 11 ods. 4 zákona č. 311/2001 Z. z.; § 43 ods. 1 písm. a) zákona č. 311/2001 Z. z.; § 43 ods. 1 písm. b) zákona č. 311/2001 Z. z.; § 43 ods. 1 písm. d) zákona č. 311/2001 Z. z.; § 44 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z. z. a § 99 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov.

TABUĽKA č.10 - Odvetvia ekonomických činností, v ktorých bolo zistené porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania v roku 2022

SK NACE	Rok 2022
A 0103 Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	2
C 1033 Priemyselná výroba	8
F 4143 Stavebníctvo	17
G 4547 Veľkoobchod a maloobchod	9
H 4953 Doprava a skladovanie	5
I 5556 Ubytovacie a stravovacie služby	8
M 6975 Odborné vedecké a technické činnosti	2
N 7782 Administratívne a podporné služby	6
S 9496 Ostatné činnosti	3
Spolu	60

Graf porušení zákazu nelegálneho zamestnávania v odvetviach ekonomických činností

Na základe vyššie uvedenej tabuľky a grafu je zrejmé, že celkom štyri odvetvia ekonomických činností sa výraznou mierou podieľajú na percentuálnom počte zistených nedostatkov v oblasti dozoru nad dodržiavaním zákazu nelegálneho zamestnávania. Sú to odvetvia stavebníctva, veľkoobchod a maloobchod, priemyselná výroba a odvetvie ubytovacích a stravovacích služieb. Spolu tieto štyri odvetvia ekonomickej činnosti sa na počte zistených nedostatkov podieľajú 70%.

Tieto percentuálne podiely jasne naznačujú, ktoré sú rizikové odvetvia ekonomickej činnosti v oblasti porušovania zákazu nelegálneho zamestnávania a do ktorých je potrebné zamerať

výkon inšpekcie práce v rámci nevynútených výkonov, resp. v rámci preventívnej činnosti.

3. Správne delikty

V súvislosti s výkonom inšpekcie práce zameranej na kontrolu dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania inšpektori práce Inšpektorátu práce Prešov v roku 2022 podali v zmysle § 19 ods.2 písm. a) bod 1 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce spolu 59 návrhov na uplatnenie pokuty zamestnávateľským a podnikateľským subjektom v celkovej sume 276 400,- €. V porovnaní s rokom 2021 bolo podaných o 16 návrhov o uplatnenie pokuty inšpektormi práce viac v celkovej sume o 123 900,- € viac.

TABUĽKA č.11: Zoznam subjektov, ktorým boli v roku 2022 navrhnuté pokuty za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania

p. č.	Zamestnávateľský subjekt	IČO	Správne konanie
1.	PLEX s.r.o.	36 592 846	Nebolo začaté SK
2.	Csaba Rémay	44 932 138	R právoplatné
3.	DK Tech Trans, s.r.o.	51 188 571	R právoplatné
4.	LK MOTORSPORT, s.r.o.	51 243 687	Nebolo začaté SK
5.	GARDEN for you s.r.o.	51 470 195	Zastavené SK
6.	Klaudia Horváthová	54 167 744	R právoplatné
7.	Juraj Cvengroš – Cvengroll	54 212 065	R právoplatné
8.	Dušan Čonka AKON	10 854 231	R právoplatné
9.	FERENCSTAV s.r.o	31 684 025	Prebieha SK
10.	LIMBA ŠK, spol. s r.o.	31 734 910	R právoplatné
11.	Ľubomír Imrich – IMRICH CAR	34 651 250	R právoplatné
12.	Ing. Miroslav Čupka, KE	34 864 563	R právoplatné
13.	Spolumajitelia súkr. Lesov Volšinec, PS Lado	35 522 313	R právoplatné
14.	BAREZIO, s.r.o.	36 504 742	R právoplatné
15.	Darina Bujňáková	41 547 128	R právoplatné
16.	Roman Gaži – FIRMA ROMANETA	43 216 617	R právoplatné
17.	Silvia Husárová	43 737 030	Prebieha SK
18.	SEVLA s.r.o. Torysa	44 738 072	Prebieha SK
19.	Peter Kriš	44 841 086	Odvolyanie
20.	SASTECH s.r.o.	45 369 721	R právoplatné
21.	Jakub Kandra Nemešany	45 625 115	R právoplatné
22.	CATERING JAMAR s.r.o.	46 226 923	R právoplatné
23.	La Stella Tatry, s.r.o.	46 634 932	R právoplatné
24.	EKOLUK s.r.o.	46 876 821	Odvolyanie

25.	NESBAU nízkoenergetické stavby, s.r.o.	47 044 993	R právoplatné
26.	DRELAN s.r.o.	47 137 380	R právoplatné
27.	ELFOMAT, s.r.o.	47 534 885	R právoplatné
28.	U medved'a, s.r.o.	47 641 771	R právoplatné
29.	IPSD, s.r.o.	47 828 986	R právoplatné
30.	F.A.S, s.r.o.	47 925 451	R právoplatné
31.	Július Gábor	47 993 812	R právoplatné
32.	KING – Stav s.r.o.	48 237 531	R právoplatné
33.	MAURYCIUS s.r.o.	48 247 090	R právoplatné
34.	JaBe Partners, s.r.o.	50 391 259	R právoplatné
35.	AMADEON, s.r.o.	50 473 620	R právoplatné
36.	BRS COMPANY s.r.o. Š. Dravce	50 707 078	Zastavené SK
37.	MASIVE s.r.o.	50 791 460	R právoplatné
38.	Šimi stav SK, s.r.o.	50 888 153	R právoplatné
39.	gr8work s.r.o	50 906 046	Nebolo začaté SK
40.	Kamil Šaffa	50 973 151	R právoplatné
41.	ACHERON pohrebná služba s.r.o.	51 233 410	R právoplatné
42.	Tomáš Gábor	51 236 010	R právoplatné
43.	VUSAN s.r.o.	51 444 844	R právoplatné
44.	ŠAFO SECURITY s.r.o.	51 634 996	R právoplatné
45.	PARADASTAV s.r.o.	51 679 515	R právoplatné
46.	Ján Gazdačko – GAZDA	51 699 427	Prebieha SK
47.	IMPER AA s.r.o.	52 062 317	R právoplatné
48.	Jaroslav Holub	52 139 735	R právoplatné
49.	PILATelectro s.r.o.	52 149 072	R právoplatné
50.	Luvero s.r.o.	52 202 631	R právoplatné
51.	Ivana Rabatinová	52 397 149	R právoplatné
52.	Sandra Pohlodková	52 413 543	R právoplatné
53.	DORŇÍK s.r.o.	52 483 592	R právoplatné
54.	Simona Turtáková	52 572 391	Prebieha SK
55.	Tomáš Bambúch	52 912 001	R právoplatné
56.	web–stav s.r.o.	52 989 836	R právoplatné
57.	Anton Kroka	53 347 188	R právoplatné
58.	RM best, s.r.o. Poprad	53 509 412	Nebolo začaté SK
59.	Vasyl Chervak	54 015 138	R právoplatné
60.	Daniela Dančová	54 527 864	R právoplatné

Vysvetlenie skratiek: R – rozhodnutie
SK – správne konanie

4. Spolupráca s inými orgánmi pri KNZ

V roku 2022 sa inšpektori práce Inšpektorátu práce Prešov zúčastnili súčinnosťných akcií pri vyhľadávaní a potieraní nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania na území Prešovského samosprávneho kraja v rámci vlastných úloh ako aj mimo neho v rámci mimoriadnych úloh na základe poverenia Národného inšpektorátu práce. Súčinnosťné akcie boli vykonávané prevažne v spolupráci s Policajným zborom Slovenskej republiky, konkrétne v roku 2022 s Okresné riaditeľstvo Policajného zboru (ďalej len „OR PZ“) Prešov, OR PZ Poprad, OR PZ Humenné, kde nám poskytli súčinnosť prevažne ich obvodné oddelenia a v neposlednom rade aj s Mestskými políciami v rôznych mestách Prešovského samosprávneho kraja. Tieto súčinnosťné akcie zamerané na vyhľadávanie a potieranie nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania boli v prevažnej miere realizované inšpektormi práce oddelenia pracovnoprávných vzťahov.

Oddelenie pracovnoprávných vzťahov úzko spolupracuje s Oddelením cudzineckej polície Policajného zboru (ďalej len „OCP PZ“) Prešov, Národnou jednotkou boja proti nelegálnej migrácii a obchodovaniu s ľuďmi PZ SR, tiež s Mobilnou jednotkou Úradu hraničnej a cudzineckej polície Policajného zboru (ďalej len „ÚHCP PZ“) Prešov. V roku 2022 evidujeme nárast počtu súčinnosťných akcií s OCP PZ a ÚHCP PZ, a to z dôvodu prílevu štátnych občanov Ukrajiny, kde na ich území je vojnový stav a naša krajina ich prijala ako utečencov a po žiadosti im vydala potvrdenie o dočasnom útočisku. Vykonané súčinnosťné kontroly boli zamerané na prevenciu a zisťovanie či sa nejedná pri týchto štátnych občanov tretích krajín o vykorisťovanie a nerovnaké pracovné podmienky ako pri občanoch našej krajiny. Iniciátormi spoločných kontrolných akcií boli OCP PZ Prešov, ÚHCP PZ Prešov ale aj Inšpektorát práce Prešov, pri vyhľadávaní nelegálneho zamestnávania predovšetkým na staveniskách a pri šetrení niektorých podnetov namietajúcich nelegálne zamestnávanie cudzincov, štátnych príslušníkov tretích krajín.

5. Návrhy, poznatky a námety na zlepšenie stavu a účinnosti výkonu inšpekcie práce v oblasti dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania

Z poznatkov z výkonu dozoru v oblasti dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania vyplýva, že typickými subjektmi pre výskyt nelegálneho zamestnávania sú živnostníci a malé podniky pôsobiace v stavebníctve, maloobchode, v priemyselnej výrobe, hoteloch a reštauráciách a v službách. Ide pritom najmä o príležitostnú prácu, prácu na pár dní pri realizácii určitej zákazky, prácu na tzv. skúšku pred rozhodnutím zamestnávateľa o založení pracovnoprávného vzťahu, prípadne sezónnu prácu, ktorú vykonávajú najmä fyzické osoby s nižšou kvalifikáciou. Dotknuté zamestnávateľské skupiny sa tak stávajú vysoko rizikovými faktormi z hľadiska nelegálneho zamestnávania.

Výskyt nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania ostáva naďalej pretrvávajúcim problémom, na ktorý má vplyv viacero faktorov, a to najmä ekonomických a sociálnych. V roku 2022 sa prejavili pri výskyte nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania aj ďalšie faktory, ktoré doposiaľ neboli, a tým sú ceny energií v gastro sektore a iných podnikateľských sektoroch.

Z motívov využívania nekalých praktík v oblasti nelegálneho zamestnávania v našom regióne a v našej územnej pôsobnosti (na rozdiel od krajov na západnom Slovensku) je potrebné spomenúť najmä existenciu stále z takpovediac „vysokej ponuky pracovnej sily na čierno“. Zamestnávateľia z dôvodu „ušetrenia“ odvodov majú stále veľký dopyt po tejto tzv. práci na čierno. Oproti minulosti sme zaznamenali elimináciu nelegálneho zamestnávania z dôvodov neznalosti zákona, k čomu prispievajú inšpektori práce aj v rámci poradenskej a osvetovej činnosti.

K zníženiu nelegálneho zamestnávania by prispelo viacero návrhov z oblasti ekonomických podmienok práce ako napr. podpora zamestnávania a tvorby pracovných miest v našom regióne, zníženie odvodov pre zamestnancov v pracovnom pomere do sociálneho a zdravotného poistenia, či zvýšenie rozdielu medzi minimálnou mzdou a dávkami v hmotnej núdzi, príp. prísrnenie podmienok poskytovania dávok.

Výkon kontroly nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania vykonávaný inšpektormi práce v roku 2022 pokračoval v zaužívaných pravidlách a postupoch z minulých období, kde je výkon kontroly nelegálneho zamestnávania v rámci celoslovenskej úlohy metodicky a systémovo zvládnutý na veľmi dobrej úrovni pokiaľ kontrola prebieha u domácich zamestnávateľov a kontrolovanými osobami sú občania Slovenskej republiky. Inšpektorát práce Prešov v roku 2022 zaznamenal vo výkone kontroly dodržiavania zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania zvýšenú efektivitu v identifikácii porušení a zdefinovaní takého protiprávného konania, pričom inšpektori práce z bývalého oddelenia KNZ v r. 2022 vykonávali aj dozor v oblasti BOZP v rámci obsahových zameraní celoslovenských úloh. Predpokladáme, že tak ako v minulom období, aj v roku 2023 sa bude klásť väčší dôraz na kontrolu dodržiavania zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania v prípade cudzincov, štátnych príslušníkov tretích krajín, ale aj dokazovania nelegálnej práce u SZČO na základe obchodných zmlúv. Tieto kontroly sú vykonávané prevažne inšpektormi práce oddelení pracovnoprávných vzťahov.

Pri vykonávaní kontrol spojených s kontrolou cudzincov, štátnych príslušníkov tretích krajín je dlhodobým a závažným problémom jazyková bariéra pri prvotnom výkone inšpekcie práce, a to pri spisovaní zápisníc o podaní informácie a o vysvetlení dôvodov prítomnosti fyzickej osoby na pracovisku. Problém pretrváva aj napriek tomu, že inšpektori práce majú k dispozícii tieto zápisnice preložené do vybraných cudzích jazykov. V pôsobnosti nášho kraja sa stretávame s kontrolou týchto fyzických osôb najmä na staveniskách, kde veľa krát sa na týchto pracoviskách nenachádza žiadna fyzická osoba, ani koordinátor, ktorý ovláda ich cudzí jazyk a vedel by nám pomôcť pri kontrole týchto fyzických osôb.

Zlepšenie by sme videli najmä v tom, keby mali jednotlivé inšpektoráty práce aj reálne vytvorené finančné možnosti si prizvať k spisovaniu zápisníc o podaní informácie vlastného prekladateľa resp. tlmočníka.

Z oblasti legislatívnych návrhov, resp. návrhov a odporúčaní na zlepšenie legislatívy v oblasti dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania navrhujeme spresniť a vymedziť zákonné podmienky dokazovania nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania tak, aby inšpektoráty práce ustáli dôkazné bremeno pri zistených porušeníach. Rovnako v tejto súvislosti je potrebné legislatívne riešiť výkon závislej práce tak, aby sa ľahšie dala kontrolovať nelegálna práca a to napr. prijatím opatrenia na zrušenie, prípadne výrazné obmedzenie práce

na dohody či obmedzovanie vynútenej (zastieranej) práce SZČO. Ďalej navrhujeme zrušenie kompetencie živnostenským úradom v oblasti rozhodovania o zrušení podnikateľského alebo zamestnávateľského subjektu pri opakovanom zistení porušenia zákazu nelegálneho zamestnávania pokiaľ nebude vyriešený problém právneho nástupcu subjektu, ktorému rozhodnutím orgánu štátnej správy môže byť zrušená alebo pozastavená podnikateľská činnosť.

Prílohy – tabuľky výkonov z ISOP

Prehľad kontrolovaných subjektov (v členení podľa veľkosti zamestnávateľa, právnej formy a SK NACE),

Prehľad zistených nedostatkov pri výkone (podľa objektovej skladby aj v paragrafovom znení),

Prehľad navrhnutých pokút za porušenia predpisov z ISOP,

Prehľad počtu výkonov z ISOP,

S pozdravom

Ing. Alena Hudáková
riaditeľka inšpektorátu práce